

ด่วน

ที่ สม ๐๐๐๔/๔

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
รับที่ ๐๒๒๕๕
วันที่ 3 ก.พ 63 เวลา 15.๓๒ น.

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ - ๗

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

ติดต่อรับที่ 35
วันที่ 4 กพ 63
เวลา 15.30 น.

๑๐ มกราคม ๒๕๖๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 1403 กพ 63
วันที่ 4 ก.พ 2563 เวลา 14.๓๐

เรื่อง เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย จำนวน ๑๐๐ เล่ม
๒. คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑๐๐ ชุด (ชุดละ ๕ เล่ม)

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วยหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย และคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อคณะรัฐมนตรี ตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) (๕) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) (๕) ประกอบกับมาตรา ๒๗ (๑) (๒) และมาตรา ๓๓ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ความเป็นมา

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พัฒนาการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในการสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน อันจะเป็นรากฐานในการสร้างวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนให้นำมาซึ่งความผาสุกของสังคมและประเทศชาติต่อไป ทั้งนี้ ได้ดำเนินการโดยมุ่งหมายให้เกิดการส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ ดังนี้

(๑) การส่งเสริมและสนับสนุน รวมทั้งร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในการเผยแพร่ความรู้และพัฒนาความเข้มแข็งด้านสิทธิมนุษยชน อันจะช่วยสร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน และทำหน้าที่ใช้บังคับกฎหมาย และดำเนินงานต่างๆ ตามหน้าที่และอำนาจของแต่ละหน่วยงาน โดยคำนึงถึงผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชน สร้างความเท่าเทียมกันในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายดังกล่าว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้แทนสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาและกระบวนการยุติธรรม จัดทำหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และส่งเสริมสิทธิมนุษยชนให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกภาคส่วนในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ที่มุ่งเน้นที่จะก่อให้เกิดสังคมแห่งความเสมอภาค โดยไม่ทอดทิ้งใครไว้เบื้องหลัง สร้างโอกาสที่เป็นธรรม โดยไม่แบ่งแยก และคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

(๒) การส่งเสริมเผยแพร่ให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนของแต่ละบุคคล ที่ทัดเทียมกัน และการเคารพสิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่นซึ่งอาจแตกต่างกันในทางวัฒนธรรม ประเพณี และ

ศาสนา โดยได้ประสานความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการซึ่งกำกับดูแลสถานศึกษาในสังกัดกว่า ๓๐,๐๐๐ แห่ง มีบุคลากรทางการศึกษากว่า ๔๐๐,๐๐๐ คน ทำหน้าที่สนับสนุนและให้การศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เด็กนักเรียนในประเทศกว่า ๗,๐๐๐,๐๐๐ คน ดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา ๕ ช่วงชั้น ได้แก่ ๑) ระดับปฐมวัย ๒) ระดับประถมศึกษาตอนต้น ๓) ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ๔) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ๕) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อใช้เป็นแนวทางอย่างเป็นระบบในการสร้างเสริมสิทธิมนุษยชนในสถานศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเห็นสมควรเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) (๕) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) (๕) ประกอบกับมาตรา ๒๗ (๑) (๒) และมาตรา ๓๓

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๒๔๗ (๓) ในการเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และตามมาตรา ๒๔๗ (๕) ในการสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ดังนั้น จึงเห็นสมควรเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วยหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย และคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง โดยส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวทางในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการสร้างความตระหนักและส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวทางในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนไปใช้ประโยชน์ในการสร้างความตระหนักและส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน ให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

๔. สาระสำคัญของเรื่อง

๔.๑ หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย เป็นหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้แก่

๔.๑.๑ หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาพื้นฐาน ประกอบด้วย ๕ รายวิชา ได้แก่ ๑) พัฒนาการและความรู้พื้นฐานด้านสิทธิมนุษยชน ๒) กฎหมาย พันธกรณี มาตรฐานและกลไกระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน ๓) กฎหมายภายในประเทศและกลไกการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๔) การประยุกต์ใช้แนวทางฐานสิทธิมนุษยชน (Human Rights – based approach) และ ๕) ทศนคติและค่านิยมด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งผู้สอนสามารถนำโครงสร้างเนื้อหาที่เป็นหลักการของสิทธิมนุษยชนในแต่ละรายวิชาดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน รวมทั้งกลุ่มเปราะบางที่เสี่ยงต่อการถูกละเมิด

สิทธิมนุษยชน โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน (Knowledge) ทักษะด้านสิทธิมนุษยชน (Skill) และทัศนคติด้านสิทธิมนุษยชน (Attitude)

๔.๑.๒ หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย ๕ รายวิชา ได้แก่ ๑) สถานการณ์สิทธิมนุษยชน ๒) สิทธิในกระบวนการยุติธรรมเฉพาะทาง ๓) ทักษะการปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมเฉพาะทาง ๔) วิเคราะห์และสัมมนาปัญหาพิเศษและกรณีศึกษาในเรื่องการละเมิดสิทธิในกระบวนการยุติธรรมเฉพาะทาง และ ๕) เทคนิคการเป็นวิทยากรกระบวนการด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ หลักสูตรดังกล่าวมุ่งส่งเสริมให้บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน และปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน หลักมนุษยธรรม หลักนิติธรรม และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อประกันการเคารพและคุ้มครองสิทธิของพลเมือง และการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันอันจะเป็นรากฐานในการสร้างวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรม และนำมาซึ่งความผาสุกของประชาชน สังคม และประเทศชาติ

๔.๑.๓ หลักสูตรประกาศนียบัตรสิทธิมนุษยชน สำหรับนักบริหารระดับสูง เป็นหลักสูตรที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติร่วมกับสถาบันพระปกเกล้าจัดทำขึ้น โดยมุ่งเน้นการให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแก่กลุ่มนักบริหารระดับสูงในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และสื่อมวลชน เช่น ความหมายและแนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ที่ประเทศไทยเป็นภาคี ข้อตกลงระหว่างประเทศและมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในปัจจุบัน บทบาทนักบริหารในการสร้างวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชน เป็นต้น อันเป็นการสร้างเสริมความรู้ให้แก่กลุ่มบุคคลที่มีศักยภาพในการกำหนดทิศทาง และบริหารจัดการองค์กรต่างๆ ซึ่งสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ การใช้บังคับกฎหมาย และ/หรือการปฏิบัติงานขององค์กร และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน และเคารพสิทธิมนุษยชนของบุคคลในองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียในสังคม รวมทั้งเกิดเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับนักบริหารระดับสูงในทุกภาคส่วน

๔.๑.๔ หลักสูตรธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนสำหรับรัฐวิสาหกิจ เป็นหลักสูตรระยะสั้น ประกอบด้วยหัวข้อวิชา การดำเนินการของรัฐวิสาหกิจกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน: กำหนดกรอบประเด็นปัญหา (Framing the problem) จากกรณีศึกษา และการนำหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติไปพัฒนาเพื่อรัฐวิสาหกิจไทย เพื่อเป็นต้นแบบให้กับการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยป้องกัน แก้ไข และบรรเทาผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนอันอาจเกิดจากการประกอบธุรกิจ ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นต่อการค้าและการลงทุนในระดับประเทศและภูมิภาค และมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการค้าและพัฒนาทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

๔.๒ คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านสิทธิมนุษยชน โดยยึดโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รวมทั้งสิ้น ๕ ช่วงชั้น ได้แก่ ระดับประถมศึกษาตอนต้น ไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย รวมถึงการปลูกฝังเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนแทรกไปในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นอนาคตและพลังที่จะขับเคลื่อนประเทศในภายภาคหน้าเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนอย่างมีส่วนร่วม มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในหลักการเคารพสิทธิมนุษยชน ทั้งการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเชื่อมั่นในความเท่าเทียมของบุคคลโดยปราศจากการแบ่งแยก การศรัทธาในสิทธิและเสรีภาพของบุคคล และการปฏิบัติต่อผู้อื่นในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์เช่นเดียวกัน ภายใต้บริบทของสังคมที่มีความหลากหลายทั้งทางชาติพันธุ์ ศาสนา และวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

๕. ข้อเสนอ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอความกรุณาท่านโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวทางในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนดังกล่าว ข้างต้น ไปใช้ประโยชน์ในการสร้างความตระหนักและส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายวิส ดิงสมิตร)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน

กลุ่มงานส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๒๒

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๔